

Verslag Tafelvergadering dd 15 mei 2019**Aanwezigen:**

Pieter v Geel (vz)

[redacted] (BO Akkerbouw), [redacted] (LTO Nederland), [redacted]
 (Glastuinbouw Nederland), [redacted] (NZO), [redacted] én [redacted] (Agri.nl –
 Rabobank), [redacted] (Agri.nl – Agrifirm), [redacted] (Nevedi), [redacted]
 (vervangt [redacted], NGO's – Natuur en Milieu), [redacted] (IPO – Overijssel), [redacted]
 [redacted] (Unie v Waterschappen), [redacted] (VNG), [redacted] (PBL),
 [redacted] (FNLI), [redacted] (VBNE), [redacted] (NAJK), [redacted]
 (vervangt [redacted] ViVa)
 Marjolijn Sonnema (Rijk), [redacted] (Rijk)

[redacted], [redacted] (versl)

Verhinderd:

[redacted] (IPO – Gld), [redacted] (Natuurmonumenten), [redacted] (CBL)

Opening**Verslag 17 april jl**

Geen opmerkingen

Mededelingen

- Er wordt een statement afgelegd, waarin vanuit de gezamenlijke private landbouwpartijen met spijt gereflecteerd wordt op een ontstaan verschil van inzicht (tussen Rijk enerzijds en een aantal private partijen anderzijds) in benodigde financiële middelen. Inmiddels zijn de verschillende betrokken partijen het eens over de feiten, betreuren de misverstanden en beeldvorming én willen constructief verder opereren. Voorzitter meldt dat hij voorafgaande aan de vergadering verwoorde gevoelens (waar hij al mee bekend was) kenbaar gemaakt heeft bij de Minister, en meldt dat er een extra vergadering van de Tafel gepland wordt op vrijdagmiddag 24 mei a.s. (tijdstip en nadere locatie nog onbekend, wel te Den Haag) in aanwezigheid van de Minister. Dit gesprek zal plaatsvinden vóór definitieve politieke besluitvorming.
- Voorzitter meldt dat Beraad met lage frequentie bij elkaar komt
- Rijk licht de achtergronden en procedures rond Kamerbrief Verbreding SDE++ toe. Glastuinbouw merkt op dat opname van CCU bij openstelling in 2020 wenselijk is (Rijk: afhankelijk van staatssteunmelding EU, kost tijd). NGO's zijn ongelukkig met de timing van de brief, bv vooruitlopend op de besluitvorming op kwantiteit CCS. Rijk geeft aan dat er voor een aantal 'L&L technieken' nog onvoldoende data zijn (technieken niet uitontwikkeld) en dat hiervoor streven is deze mee te nemen in openstelling 2021. Ook wordt opgemerkt dat middels de focus op technieken de gewenste kosteneffectiviteit mogelijk verminderd wordt. Zorgpunt vanuit tafeldeelnemers is of, ook met inachtneming van de ingebouwde plafonds, voldoende geld beschikbaar is voor Landbouw en Landgebruik.

- het Rijk licht toe dat Kamerbrief Nationaal programma Landbouwbodems een link legt met de uitwerking van onderdelen van L&L bodems, maar een bredere insteek kent dan klimaat. Er wordt afgesproken om – zo mogelijk voor de ‘Bodemtop’ van 11 september a.s. – te zorgen voor bij elkaar brengen van Tafelwerkgroep Landbouwbodems en het Nationaal programma Landbouwbodems. In het programma, alsook in het beleidstraject ‘herijking mestbeleid’, is aandacht voor nieuwe meststoffen (kunstmestvervangers).
- De Kamerbrief Nationaal Strategisch Plan (NSP, GLB) leidt tot vragen rond internationale vergelijkbaarheid van inzet. Het NSP dient er juist voor om meer nationale passende beleidsruimte te nemen. 23 mei a.s. is er een stakeholdersessie GLB, Tafeldeelnemers zijn van harte uitgenodigd om daar ook deel te nemen. Tbv de benutting van GLB als bron van financiering van Klimaatacties stelt het Rijk voor om – indien gewenst - vanuit werkgroep Financiering een themasessie GLB te organiseren opdat er gezamenlijk (on)mogelijkheden in beeld gebracht worden.
- Bij de Concept Opdrachtbeschrijving Stuurgroep Routekaart Biomassa benadrukt N&M het belang van de juiste toepassing van biomassa, hetgeen ook ingebracht is in de opdracht. Opstellers geven aan dat zij de gewenste cascadering ook als uitgangspunt nemen en blij zijn met deelname N&M. De routekaart wordt vanuit pragmatiek vormgegeven, waarbij oa de verdubbeling als doel vervangen is door vergroting..

Terugblik Ronde Tafel Tweede Kamer

Er is geen behoefte om hierop te reflecteren.

Scenariostudie: de scenario's

█ en █ (beiden WUR-onderzoekers) geven een tussenstand van de scenariostudie (presentatie is bijgevoegd), gericht op het ontwikkelen van inherent logische ontwikkelrichtingen. Deze zijn dusdanig gekozen dat zij inzicht geven in de effecten van de ontwikkelrichtingen.

Lastige punten zijn de gewenste mate van gedetailleerdheid in (economische) uitwerking en doorrekening in relatie tot de onzekerheden passend bij de tijdschaal (2050). Ook zijn er vragen over de rol van economische prikkels: zijn deze de beïnvloedbare input parameter of juist een effect van andere maatregelen.

Onderzoekers geven aan dat modellen niet altijd betrouwbaarder data genereren voor dit soort studies dan plausibele redeneringen. Een scenariostudie op basis van modellen geeft inzicht in ontwikkelingen en geen harde gekwantificeerde data.

Aandachtspunt ten behoeve van (verwachtingsmanagement in) het politieke proces is een precieze duiding dan ‘voor de zomer’, aangezien TK 5 juli met reces gaat. Voorzitter zal hiervoor tijdens de vergadering van de BC bij stilstaan en fine tunen.

Instrumentering Rijk

Wordt verdaagd naar 24 mei a.s. conform eerste gedachtestreepje onder Mededelingen.

Uitwerking Klimaatakkoord L&L

Notitie wordt, met aanpassingen cf bespreking Tafel aangepast en meegestuurd. Doel is om werkgroepen comfort te bieden om, zo lang de Tafel bestaat, aan de slag te kunnen met de uitwerking. Wanneer werkgroepen verbreding met meer / andere betrokkenen wenselijk achten in de uitwerking, dan is dat (pragmatisch) mogelijk.

Zodra er een nieuwe governance- en werkstructuur ontstaat zullen de werkgroepen hun opdracht moeten herijken op basis van passendheid bij deze nieuwe structuur.

Vanuit glastuinbouw wordt aandacht gevraagd in het Beraad voor de voor hen relevante cross sectorale thema's.

Werkgroep consumptie draagt het onderdeel ‘verdienmodellen’ over aan de door de Minister ingestelde Task Force Verdienvermogen.

Het tempo van uitwerken is nog steeds hoog bij werkgroep innovatie. Uitwerking wordt getoetst aan al opgestelde KIA en zal ter Tafel aan de orde gesteld worden.

WvtTK en Sluiting

- Er is hard gewerkt aan de gevraagde verbeteringen irt financieren door de WG financieren. Wenselijk is om ook een achtergrondnotitie te hebben waarin aangegeven wordt hoe tot de uitkomsten gekomen is ivm herhaalbaarheid en transparantie, ook indien over een of enkele jaren er met iets gewijzigde getallen herberekend zou moeten worden.
- Tbv financierbaarheid is specifiek aandacht nodig voor instrumentatie van OPEX maatregelen. Gevraagd wordt deze iets verder te duiden (thema's, instrument) en dit ook onder de aandacht te brengen van de Minister (24-5 a.s.).

- Rijk geeft aan dat PBL voor hen de uniformerende cijferleverancier is en blijft. PBL wordt gevraagd met een (korte) notitie over kosteneffectiviteit van Klimaatmaatregelen in Landbouw en Landgebruik te komen, die ook inzicht geeft in (positieve en negatieve) meekoppelingen.

- De terreineigenaren vragen of zij betrokken kunnen worden bij de door Rijk en provincies aangekondigde 'lange termijn visie op bossen'. Zowel Rijk als provincies zeggen dit toe.

Verslag Tafelvergadering dd 24 mei 2019**Aanwezigen:**

Pieter v Geel (vz)

[redacted] (vervangt [redacted], Natuurmonumenten), [redacted] (LTO Nederland), [redacted] (Glastuinbouw Nederland), [redacted] (NZO), en [redacted] (Agri.nl – Rabobank), [redacted] (Agri.nl – Agrifirm), [redacted] (Nevedi), [redacted] (vervangt [redacted], NGO's – Natuur en Milieu), [redacted] (vervangt [redacted] (Unie v Waterschappen), [redacted] (VNG), [redacted] (vervangt [redacted], PBL), [redacted] (FNLI), [redacted] (VBNE), [redacted] ((ViVa) Marjolijn Sonnema (Rijk), [redacted] (Rijk), [redacted] (LNV) [redacted], [redacted] (versl)

Verhinderd:

[redacted] (NAJK), [redacted] (BO Akkerbouw), [redacted] (IPO – Gld), [redacted] (IPO – Overijssel), [redacted] (CBL)

Opening

- Voorzitter staat stil bij vreugdevolle reden van afwezigheid van [redacted].

Mededelingen

- Er zijn geen mededelingen vanuit Beraad, dat vindt nl pas a.s. maandag plaats ipv afgelopen maandag, zoals abusievelijk gesuggereerd tijdens de vergadering 15 mei.
- Voorzitter meldt dat een delegatie vertegenwoordigers van het agro-bedrijfsleven vanuit de Tafel in gesprek is geweest, in zijn aanwezigheid, met de Minister LNV ivm onduidelijkheid politiek proces en instrumentering. Voorzitter geeft aan dat het ging om verhelderen van posities.
- Rijk en secretariaat hebben de verslagen van de Tafelbijeenkomsten beschikbaar voor openbaarheid zoals gevraagd via WOB verzoek. Hierin worden alleen de persoonsnamen van de deelnemers onzichtbaar gemaakt, de organisaties blijven wel staan. Partijen zijn hiermee akkoord.

Verslag Tafel 15 mei jl

Verslag wordt zonder opmerkingen vastgesteld

Instrumentering Rijk*Proces*

Vanuit het Rijk wordt een presentatie gegeven, waarbij – met onzekerheden door het politieke proces – er nog voorbehouden zijn in de voorbeelden van instrumenten.

Rijk meldt dat uitgangspunt voor de instrumentering is dat het OKA de inhoudelijke basis vormt, en dat daarop doorgewerkt wordt door de coalitie. In dit 'doorwerken' is de basisgedachte om het klimaatthema te verbinden met andere thema's ('meekoppelen'), zodat een integraler verhaal ontstaat. Additionele inzet en instrumentering spitst zich toe op de thema's methaan, glastuinbouw en landgebruik. Uitgangspunt is dat voorop lopen in klimaatinspanning in de L&L sectoren ook (internationaal) kansen oplevert.

In essentie zijn de aanbevelingen van de PBL doorrekening ter harte genomen, aangevuld met politieke wensen. Ook geeft het Rijk aan dat goed geluisterd is naar wensen van de Tafel, oa voor verruimde inzet van Klimaatvelopmiddelen (ook naar opschaling, ipv alleen naar 'pilots, demo's en proefprojecten').

Financiën

Rijk geeft aan dat zij naast financiering uit de klimaatveloppe kansen ziet in het slim combineren van verschillende structurele en incidentele middelen en benadrukt de mogelijke inzet van generieke regelingen (als SDE++, MIA/VAMIL). Ook GLB en Topsectoren zullen een bijdrage kunnen leveren, alsmede kabinetsinzet vanuit bv de Regio-envelop. Dit vraagt slim meekoppelen. Ook is te bezien welke mogelijkheden er voor provinciale inzet zijn, al is dat (ook) afhankelijk van coalitievorming en -prioriteiten in de provincies zelf.

Governance en monitoring

Rijk stelt voor om volgende Tafelvergadering de governance van het Klimaatakkoord te bespreken, qua (voorlopige) verantwoordelijkheidsverdeling geldt dat het kabinet verantwoordelijk is voor het overall doel (-49% tov 1990), en dat vakministers zijn verantwoordelijk voor realisatie van de sectoropgave. Doorsnijdende thema's zullen verdeeld worden over bewindspersonen. Partijen worden gehouden aan hun afspraken.

Na bespreking van de governance (op 12 juni a.s.) ziet het Rijk een nieuwe fase ontstaan richting uitwerking Klimaatakkoord. Deze wil men graag – met partners vanuit de Tafel - inrichten nadat de brief aan TK uit is. Dan wordt ook bezien welke organisatievormen, opdrachten etc nodig zijn irt de governance, incl de manier(en) om middelen te kunnen besteden.

Tav de borging heeft de KEV (jaarlijkse Klimaat- en Energieverkenning vanuit PBL) een belangrijke functie naar voortgang van klimaatprestatie. Tegelijk zal er ook voor een procesmatige voortgang (realisatie van afspraken – 'key indicatoren' wordt genoemd) inspanning geleverd moeten worden, waarbij deze procesmatige voortgang ook input zal zijn voor de projecties op doelbereik van de KEV.

Na de presentatie vanuit Rijk zijn er vragen over (incl antwoorden):

- Wie het aanspreekpunt is voor thema's als 'restwarmte': Het Rijk zorgt voor de onderlinge afstemming tussen de verschillende betrokken departementen
- Organiseren van uitwerken van financieringsvragen: is een speerpunt na de Kamerbrief Kabinetsappreciatie, Rijk zal een notitie over SDE++ (zoals vorige vergadering besproken is) ter toelichting laten verspreiden.
- Een centrale plaats waar inzichten uit pilots en proefprojecten vindbaar zijn: zal onderdeel zijn van uitwerking na Kamerbrief Kabinetsappreciatie;
- Mogelijke vrijblijvendheid van de in het Klimaatakkoord gemaakte afspraken: wordt niet herkend door samenhang van KEV met Klimaatwet in governance. Dit zal mogelijk aan de Tafel van 12-6 duidelijker worden.

Voorzitter concludeert dat het prettig is dat het Rijk deze openheid geeft over het politieke proces.

Bijdrage Minister

Minister spreekt waardering uit voor het goede werk (en bijbehorende inzet) vanuit de Tafel, zoals gesteld in het OKA L&L. Zij ziet kansen om de ambitie van de Tafel te kunnen realiseren, waarbij er natuurlijk al meerdere beleidstrajecten lopen (warme sanering varkenshouderij, verduurzaming veehouderij, bodemprogramma), waarbij synergie mogelijk is met de Klimaatambitie en zij elkaar kunnen versterken. Minister streeft naar een brede politieke steun in TK voor ambities en maatregelen, waarbij zij aandacht vraagt voor de denkstappen en het denkproces die ook in de fracties gezet moeten worden.

Hoewel dit dus nog niet gefinaliseerd is, voorziet de Minister dat er vanuit deze Tafel veel herkenning zal zijn met wat er door het kabinet aangereikt zal worden. Minister biedt aan om de politieke besluiten ook te delen met de Tafel. Er zijn nog geen garanties te geven over de einddatum van het politieke proces, maar geeft aan de opmerking van de voorzitter, dat de Tafel 12 juni bij elkaar zal komen, goed gehoord te hebben.

Vragen Tafeldeelnemers

LTO vraagt of er uitgegaan wordt van ondertekening van de afspraken. Minister geeft aan dat niet scherp te hebben, en geeft aan dankbaar ('wel dankbaar met een hoofdletter D') gebruik te maken van het voorwerk. Minister wil graag samen verder, ook omdat uitwerking moet gaan landen in het normale werk. Of er een 'strik met lintje' komt, kan Minister op dit moment niet goed inschatten, er zal echter geen sprake zijn van (her)onderhandeling. Het politieke proces zal netjes doorlopen moeten zijn voordat zij terug kan komen naar dit overleg. Er is echter wel goed geluisterd naar de wensen vanuit deze Tafel. De Minister geeft aan – na doorvraag vanuit Glastuinbouw NL omtrent juridische status - dat ten behoeve van de uitkomst van het politieke proces zij de hele haar terbeschikking staande gereedschapskist zal willen en kunnen inzetten tbv een effectieve en efficiënte borging van de maatregelen, het gaat hierbij onder meer wet- en regelgeving.

Op vragen van Glastuinbouw NL naar inzet van (Minister van) LNV ten behoeve van draagvlak van de afspraken, ziet de Minister een rol naar alle partijen aan tafel. Zij vraagt een goed proces uit te werken voor communicatie hiervan naar achterbannen.

Natuurmonumenten vraagt ook bij Minister aandacht voor zorgen vanuit deze Tafel irt ruimtelijke vragen en zon op land, en wenst een benadering kenmerkend als 'begin op hard substraat'. Daarnaast uit NM zorgen over wind op land, zeker irt natuur.

VNG geeft aan, namens decentrale overheden, te hechten aan de mogelijkheid voor decentraal maatwerk op dit thema.

Minister herkent de zorgen voor wat betreft 'zon op land', NOVI zal richting moeten geven.

Minister bevestigt dat in de kabinetsbrief over alle domeinen afspraken gemaakt worden, niet alleen over Tafel Landbouw en landgebruik n.a.v. vragen vanuit NZO.

Tafel wenst Minister succes bij het finaliseren van de politieke gesprekken. Minister benadrukt het belang van het OKA, ook bijvoorbeeld in relatie met besluitvorming en inzet – ism provincies - van het GLB. Minister ziet het Nationaal Strategisch Plan vanuit het GLB als de plaats waar alle discussies integraal bij elkaar moeten komen en roept de Tafeldeelnemers op ook in dat traject hun input te blijven geven.

WvTTK

Er wordt aandacht gevraagd voor de nu lopende consultatie bij PBL omtrent technieken en SDE++.

Sluiting

Voorzitter sluit de vergadering

Verslag Tafelvergadering dd 20 juni 2019**Aanwezigen:**

Pieter v Geel (vz)

(Natuurmonumenten), (BO Akkerbouw), (LTO
 Nederland), (Glastuinbouw Nederland), (NZO),
 (Agri.nl – Rabobank), (Agri.nl – Agrifirm), (vervangt
 , Nevedi), (vervangt , NGO's – Natuur en Milieu),
 (IPO – Overijssel), (IPO – Gld), (VNG),
 (PBL), (FNLI), (VBNE), (NAJK),
 vervangt (ViVa),
 Minister LNV, (Rijk), (Rijk)

(versl)

Verhinderd:

(Unie v Waterschappen), (CBL),

Opening en mededelingen**Verslag 24 mei**

Geen opmerkingen

Voorstel voor een Klimaatakkoord

Minister praat de deelnemers bij over de (resultaten van de) helpende hand van het kabinet bij het realiseren van de ambitie uit het OKA. Het kabinet heeft in dankbaarheid de plannen van het OKA benut om daarin de Rijksinzet te versterken, gebruikmakend van de bevindingen van de doorrekening van PBL. Minister uit waarderende woorden voor het geduld dat de Tafeldeelnemers hebben moeten betrachten.

Minister schetst de contouren van de aangescherpte Rijksinzet:

Het kabinet heeft de Rijksinzet integraler gemaakt, waarbij de in het OKA gestelde ambitie ook in zicht komt, maar er ook positieve neveneffecten ingeboekt kunnen worden.

Echter, er is rolvast gekeken naar de tekst uit het OKA waarbij er geen indirecte politieke bekrachtiging van private afspraken kan geschieden. Dit slaat met name op het Advies van de Commissie Grondgebondenheid: 'wat van ons is is van ons, wat van jullie is, is van jullie'.

Minister gaat in op de belangrijkste aanscherpingen en wijzigingen (veehouderij, veenweiden, bossen, glastuinbouw en voedselconsumptie). Wijzigingen zijn soms aanzienlijk, en hebben soms betrekking op woordniveau waarbij de streven was de strekking te laten staan, maar de formulering neutraler te maken. Ook gaat de Minister in op de materiële kant van de handreiking, bestaande uit verscherping van de generieke paragraaf (SDE++, GLB, ...), additionele middelen en structurele extra ruimte in het Groenfonds.

Er wordt een ronde gehouden waarbij deelnemers hun vragen kunnen stellen. Bij de vraag is ook het antwoord van de Minister weergegeven. Opvallend tijdens de ronde was de brede steun voor het OKA op het punt van het advies grondgebondenheid onder niet-Rijksdeelnemers, dit ondanks uitgebreide beantwoording van de vragen op dit punt door de Minister (zie later in dit verslag).

Vragen en antwoorden:

- Zijn er ook nieuwe fiscale mogelijkheden, danwel kunnen bestaande fiscale regelingen uitgebreid worden met land- en bosbouwtechnieken obv KALL? U kunt dat laatste in de uitwerking aan de orde stellen, er wordt niet voorzien in nieuwe fiscale regelingen, anders dan eerder aangegeven;
- Heeft U ook aandacht voor zowel de effecten van evt verandering van energielasting voor de glastuinbouw alsmede mogelijk wettelijke verandering van de (afval)status van CO2 uit verbrandingsprocessen. Er is aandacht voor beiden, we weten dat de deze Tafel voor zowel glastuinbouw als voor bv biomassa veel verbindingen heeft met andere Tafels.
- Hoe gaan we de plannen operationaliseren? Samenwerking is gewenst, met ook aandacht voor 'opex' toepasbare regelingen. Middelen, zoals Minister aangaf zijn binnen de contouren van een sector flexibel in te zetten maar er geldt een forse waarschuwing irt kasschuiven.
- Het doel van inzet op veenweiden kan zijn CO2 emissie reductie, maar ook extensivering. Is er een keuze gemaakt? Nee, er zijn meerdere doelen mogelijk. Er is nu een urgentie om a.s. knelpunten bij niets doen nu op te lossen. Het mooie is dat bv via pellverhoging er veel synergie-effecten ontstaan. Een voorbeeld van 'integraal werken', waarbij uitgaande van de opties die voor een boer mogelijk zijn / worden gedacht moet worden en daarmee perspectief geboden kan worden.
- Kunt u aangeven waarom u intervenieerde in de tekst omtrent advies grondgebondenheid, het is immers een zeer belangrijk moment in de sector? De Commissie Grondgebondenheid is opgezet vanuit privaat initiatief. De overheid is formeel geen partner geweest in dit besluit en de instelling. Politiek kan ik me procedureel, middels het OKA, niet verbinden aan het advies. Dat zou niet het juiste proces zijn. Er zijn andere plaatsen en dossiers waarin 'grondgebondenheid' ook politiek gedefinieerd kan worden. Met huidige formuleringen houdt u privaat ruimte om door te gaan met het advies én houdt de politiek de mogelijkheid om zich over de definitie grondgebondenheid in later stadium uit te spreken. Daar waar we (politiek) kunnen zullen we ondersteunen.
- Hoe verhoudt zich de voorgenomen inzet voor veehouders rond N2000 gebieden met lopende processen? Het principe van de inzet is omschreven en moet inderdaad niet tegenwerken aan deze processen, in uitwerking moet gezocht worden naar synergie.
- Hoe worden budgetten van overheden in elkaar gevlochten? Daar waar mogelijk in de uitwerking graag, we streven naar immers zowel naar integraliteit als naar synergie. Juist deze integraliteit, dossiers aan elkaar knopen die ook op boerenerf bij elkaar komen, is waar Minister voor wil staan.
- Hoe gaan we om met regie en uitwerking, ook irt communicatie, op het thema van de veenweiden? Dat is immers zeer bepalend voor acceptatie van het KALL. Minister geeft aan dat de boer centraal staat in de gekozen aanpak, en dat dit ook maatwerk is bij het kiezen van oplossingen. Minister zal aandacht geven aan dit signaal irt communicatie van de veenweide paragraaf, gezien de gevoeligheid. Er is, zeker ook, waardering om juist bij dit thema te kiezen voor een zo integraal mogelijke benadering.
- Van wie is het a.s. Akkoord? Van 'ons', de titel zal van OKA ook aangepast worden naar Voorstel voor Klimaatakkoord (L&L). Het OKA is nu immers ook politiek omarmd, op basis van (90%) uw eerdere plannen.
- Wat is de status van de in de OKA als ambitie geformuleerde 6Mton CO2-eq? Het is niet vrijblijvend, en volgens PBL een reële inschatting op basis van potentie van maatregelen en resources. Meer garanties irt SDE++ kan Minister niet geven, het is aan private partijen te komen met goede plannen die binnen de systematiek van de de SDE++ passen. Bij het indienen van goede plannen ligt de bal niet bij het Ministerie.
- Hoe zijn de middelen beschikt bij BBN, zijn deze gekoppeld aan de plannen n het OKA of geormerkt aan de bossenstrategie? De knip is niet zo scherp te maken, komt aan op uitwerking.
- Hoe 'hard' is de 1 Mton irt Veenweide? PBL heeft door de oogharen meegekeken en bevestigd dat dit nu nog reëler is dan in het OKA. Er zijn, vanuit de boer gezien, meerdere opties. Minister wil niet één model opleggen.

- Irt de aanpassingen in de voedselconsumptie paragraaf irt eiwitconsumptie: betekent dit dat er geen beleid gevoerd kan worden op dit thema? Dit betekent dat de kwantificering niet overgenomen is.
- De decentrale overheden geven aan dat zij graag gezamenlijk als overheden willen blijven optrekken, ook irt uitvoering van de voorgestelde maatregelen, en geven aan dat ook zij te maken hebben met (eigen) democratische processen.

Voorzitter concludeert dat hij een positieve grondhouding bij alle deelnemers constateert, en dat er alleen op het punt van de grondgebondenheid zorg is bij veel Tafeldeelneemers.

Voorstel van het kabinet

Komende week zal besluitvorming in het Kabinet plaatsvinden. Voorzitter geeft aan dat hij het uiterst wenselijk acht dat deelnemers de tekst zullen ontvangen voordat deze publiek wordt, mede omdat hij geacht wordt om namens de Tafeldeelneemers een rapportage te maken over appreciatie van de tekst voor deze Tafel.

Voorzien wordt dat in de loop van de volgende week er een eindtekst beschikbaar komt, op basis waarvan Tafeldeelneemers een reactie (afwijkend van hetgeen al uit de vragenronde op basis van informatie van de Minister naar voren gekomen is) aan de voorzitter kunnen geven. 'u wordt niet gevraagd akkoord te gaan zonder de tekst van het Voorstel voor Klimaatakkoord, onderdeel L&L, te zien. Er wordt een extra Tafel gepland, waar de voorzitter zijn voorstel voor reactie met de Tafeldeelneemers aan de orde zal stellen. Op basis van ter Tafel beschikbare informatie wordt donderdagmiddag 26 juni voorzien als datum voor de extra Tafel.

Iedere deelnemer zal de tijd krijgen om in overleg te treden met hun achterban. Eventuele aandachtspunten zullen in de uitvoeringsfase van het plan geadresseerd kunnen worden. Na 21 december is aangegeven dat er niet meer onderhandeld wordt, er kan geen sprake zijn van aanpassing van het akkoord.

Er is wat dat betreft een cesuur tussen de korte termijn ('appreciatie van het "onderhandelaarsakkoord") en de lange termijn ('uitspreken van steun') voor het Akkoord na consultatie van achterbannen, voor zover niet al gedaan.

Tafeldeelneemers vragen om, gezien de open eindjes en de 'doorstart', in ieder geval na de zomer vast een bijeenkomst van deze community (die dan geen Tafel meer heet) te plannen, zodat deze kan dienen als overgang tussen de plan-fase en de uitvoeringsfase en een constituerend karakter kan hebben.

Bij inventarisatie van te verwachten draagvlak geven IPO (mogelijk mede namens VNG en Unie) de waarschuwing af dat draagvlak aan deze Tafel mede afhangt van het oplossen van knelpunten aan andere Tafels. Dit geldt ook voor FNLI, die zorg heeft over de afspraken aan de Industrietafel.

Minister verlaat de vergadering.

Monitoring en Governance

De notitie die nagezonden is heeft draagvlak onder de leden van deze Tafel, de discussie spitst zich toe op wensen en wenken in de uitwerking van de 'maatwerkideeën' tav deze Tafel:

- Vraag is welke 'bestaande structuren' bedoeld worden, om dubbel werk te voorkomen. LNV zegt toe, ism deelnemers, deze in beeld te brengen, incl de structuren vanuit Schoon en Zuinig;
- Er leeft een wens om ook NGO's aan deze structuren op uitnodiging te laten deelnemen;
- Wens is om in de uitwerking in deze structuren ook samen te werken in een regierol;
- Overheden treden hierin op als partners, de tekst is erg geschreven vanuit de Rijksoverheid;
- Er wordt aandacht gevraagd voor snelle kenniscirculatie van resultaten van onderzoek naar werkgroepen.

IPO kondigt aan dat zij het trekkerschap van twee 'werkgroepen' (Bomen, Bos en Natuur en Veenweiden) aan het inrichten zijn.

De werkgroepen zouden zo integraal mogelijk moeten kunnen werken, zoals ook de KALL-tekst zich beweegt.

Voorzitter waardeert het kunnen benutten van de community die gevormd is, en bevestigt de conclusie dat uitwerking in onderling overleg moet blijven gebeuren: 'je hebt elkaar nodig'.

Scenariostudie: voortgang

De onderzoekers zijn voortvarend bezig met de invulling en doorrekening van de vorige Tafel gepresenteerde scenario's. Er zijn echter meerdere sessies met de BC voorzien, voordat er sprake is van tussentijdse resultaten. Secretariaat zorgt ervoor dat de concept bevindingen vanuit de scenariostudie aan de deelnemers van de Tafel voorgelegd worden.

WvtTK

Nationale Kosten notitie PBL

De notitie is gemaakt op verzoek van voorzitter, dit om een eenduidige vergelijking te kunnen maken tussen de nationale kosten van te nemen maatregelen aan deze Tafel t.o.v. die van anderen. PBL geeft aan dat er veelal sprake is van meekoppeleffecten, deze zijn ook geprobeerd in beeld te brengen.

Aan Tafel rijzen drie vragen:

- Een verklaring van de asterisk bij WKK in de notitie;
- Onderscheid in de tekst tussen CAPEX en OPEX maatregelen
- Een notie over de kosten van afwaarderen van grondprijs veenweide bij functieverandering.

PBL zegt toe deze drie vragen in de tekst te beantwoorden en zal zorgen dat de notitie op SharePoint vervangen wordt.

Sluiting